

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

പതിനഞ്ചാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നമ്പർ. * 519

02.07.2019 ലെ മറുപടി

ജലസംരക്ഷണ-ജലസുരക്ഷ പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം		മറുപടി	
<p>ശ്രീ.ടി.എ.അഹമ്മദ് കബീർ ,, പി.കെ.അബ്ദു റബ്ബ് ,, പി.ഉബൈദുള്ള :</p>		<p align="center">കെ.കൃഷ്ണൻകുട്ടി (ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി)</p>	
<p>(എ)</p>	<p>സംസ്ഥാന സർക്കാർ ജലസംരക്ഷണ-ജലസുരക്ഷ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകുമോ;</p>	<p>എ)</p>	<p>ജലസംരക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തു തലത്തിൽ നീർത്തടപ്പാനുകളും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ നീർത്തടമാസ്റ്റർപ്ലാനുകളും രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനം വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും ജന പ്രതിനിധികളുടെയും സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെയും സഹകരണത്തോടെ തയ്യാറാക്കിവരുന്നു. ഇതിനകം 843 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നീർത്തടപ്പാൻ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം നീർത്തടപ്പാനുകളുടെ മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളും നിർവ്വഹിച്ചുവരുന്നു.</p> <p>നദികളിൽ ലഭ്യമാകുന്ന ജലം കൂടുതൽ കാലം നിലനിർത്തുന്നതിനും ആവർത്തിച്ചുണ്ടാകുന്ന വരൾച്ചയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ തടയണകൾ, റെഗുലേറ്ററുകൾ എന്നിവ വഴി നദികളെത്തന്നെ ജലസംഭരണികളാക്കി മാറ്റി ജലം സംരക്ഷിക്കുവാനുള്ള സമീപനമാണ് കൈക്കൊള്ളാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൂടാതെ പ്രാദേശികമായ സാഹചര്യം വിലയിരുത്തി താത്കാലിക തടയണ നിർമ്മാണം, ഗ്യാലറി, ലീഡിങ് ചാനൽ എന്നിവയിലെ മണ്ണും ചെളിയും നീക്കം ചെയ്യൽ, തുടങ്ങി അത്യാവശ്യ ജലസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ ആവശ്യാനുസരണം നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.</p> <p>മഴവെള്ളസംഭരണത്തിന്റെയും ജലപരിപോഷണത്തിന്റെയും സന്ദേശം ജനങ്ങളിലെത്തിക്കുവാൻ ചുവരേഴുത്തുകൾ, പോസ്റ്ററുകൾ, ലഘുലേഖകൾ മുഖാന്തിരമാണ് സന്ദേശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് പത്രങ്ങളിലൂടെയും ദൃശ്യ-ശ്രവ്യ</p>

മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളായ ഫെയ്സ് ബുക്ക്, വാട്സ് ആപ്പ് എന്നിവ വഴിയും ജലസംരക്ഷണത്തിന്റെയും മഴവെള്ള സംഭരണത്തിന്റെയും ആവശ്യകത ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നുണ്ട്. കേരളം വേനൽക്കാലത്ത് നേരിടുന്ന ജലക്ഷാമം മൂന്നിൽ കണ്ട് തദ്ദേശസ്വയംഭരണം, റവന്യൂ, ആരോഗ്യം, കൃഷി എന്നീ വകുപ്പുകളുടെയും ജലവിഭവവികസനവിനിയോഗകേന്ദ്രം, ഹരിതകേരളം മിഷൻ എന്നിവയുടെയും സഹകരണത്തോടെ ജലവിഭവവകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ജലസേചന വകുപ്പ്, ഭൂജലവകുപ്പ്, ജലനിധി എന്നിവ സംയുക്തമായി നടപ്പിലാക്കുന്ന സംസ്ഥാനതല ബോധവൽക്കരണ പ്രചാരണപരിപാടിയാണ് 'ജലം ജീവാമൃതം'. ജല സമൃദ്ധ കേരളം ലക്ഷ്യമാക്കി നടപ്പാക്കുന്ന 'ജലം ജീവാമൃതം' പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഇത്തരം സന്ദേശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് കൈപ്പുസ്തകം തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ജലസുരക്ഷയുടെ ഭാഗമായി അതോറിറ്റിയുടെ കടിവെള്ള സ്രോതസ്സുകളിൽ ഏതെങ്കിലും രീതിയിൽ മലിനപ്പെടുത്തുന്നത് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളെ അറിയിച്ച് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. സ്രോതസ്സുകൾക്ക് സമീപം വേലി കെട്ടിയും പരസ്യ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും ഒരു പരിധി വരെ മലിനീകരണം തടയുവാൻ സാധിക്കുന്നുണ്ട്. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ എല്ലാ ജലാശയങ്ങളേയും ടാഗ് (UID - Unique Identification Number) ചെയ്ത് മലിനവിമുക്തമാക്കുവാൻ കർശന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. വളരെയധികം മലിനമായ കരമനയാറിനേയും കിള്ളിയാറിനേയും സീവേജ് മലിനീകരണത്തിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുവാൻ വിവിധ പ്രവൃത്തികൾ കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

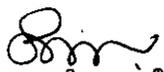
ഹരിതകേരള മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ ജലസമൃദ്ധ ഉപമിഷൻ വഴി നിലവിലുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ നവീകരണം ശുദ്ധീകരണം, കിണറുകളുടെ ശുദ്ധീകരണം, മഴവെള്ള റീചാർജ്ജിംഗ് ക്യാനികൾ പോലെയുള്ള മനുഷ്യ പ്രവർത്തനങ്ങളാലുണ്ടായ ജലസംഭരണികളിലെ ജലം ഭാവി ഉപയോഗത്തിനായി ശുചിയായി സൂക്ഷിക്കുക, ജല ഓഡിറ്റിംഗും, ജലബഡ്ജറ്റിംഗും നടപ്പിലാക്കുക, മുഴുവൻ ജലസ്രോതസ്സുകളുടേയും സമഗ്രപരിപാലനം ഉറപ്പാക്കുക, വൃഷ്ടിപ്രദേശ പരിപാലനം അടക്കം ശാസ്ത്രീയമായി

ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിനും സഹായകരമായ രീതിയിൽ നിർമ്മാണ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹിക്കുക എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുണ്ട്. മുഴുവൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും നിർമ്മാണ നടത്തം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവരശേഖരണം പൂർത്തിയാക്കി 843 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിർമ്മാണ പ്ലാനുകൾ പൂർത്തിയാക്കി. ജലഉപമിഷൻ പ്രവർത്തന നിർവ്വഹണത്തിന് സഹായകരമായ രീതിയിൽ ജലസംരക്ഷണ ഉപദ്രവ്യം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗരേഖയും അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്ലാനുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികൾ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും ഏജൻസികളുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ നിർവ്വഹണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഭൂമിയിൽ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി പ്ലാൻപദ്ധതിയായ “ഭൂമിയിൽ ജലസംരക്ഷണവും കൃത്രിമ ഭൂമിയിൽ ജലസംരക്ഷണവും” പദ്ധതിയിൻകീഴിൽ മേൽക്കൂര വഴിയുള്ള മഴവെള്ള കൊയ്തിലൂടെ തുറന്ന കിണർ റീചാർജ്ജ്, റീചാർജ്ജ് പിറ്റ് / റീചാർജ്ജ് ഷാഫ്റ്റ് തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന അനുയോജ്യമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ മൈക്രോ വാട്ടർ ഷെഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചെറിയ തടയണകളുടെ നിർമ്മാണം, അടിയണകളുടെ നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയവയുടെ നിർമ്മാണത്തിനുള്ള പീസിബിലിറ്റി സ്റ്റഡി എന്നിവ ജില്ലകളിൽ നടന്നുവരുന്ന ഇത്തരത്തിൽ ജില്ലകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമായിട്ടുള്ള പ്രപ്പോസലുകളിൽമേൽ അനുമതിയായുള്ള സൂക്ഷ്മപരിശോധനകൾ വകുപ്പിൽ പുരോഗമിച്ചു വരുന്ന കൗൺസിലുകൾ വഴി കൃത്രിമ ഭൂമിയിൽ ജലസംരക്ഷണ സാധ്യതകൾ പരിശോധിക്കുന്നതിനായി ഓരോ ജില്ലയിലും 4 വീതം കൗൺസിലുകൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് കൃത്രിമ ഭൂമിയിൽ ജലസംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാലാകാലങ്ങളിൽ ഭൂമി സമ്പത്ത് കണക്കാക്കുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തരം

		<p>തിരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അമിതകൃഷി, അതീവ ഗുരുതര ബോധനങ്ങളിലെ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഭ്രമസംഭരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രധാനം നൽകിക്കൊണ്ട് കൃത്രിമ ഭ്രമ സംഹേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കൂടാതെ ഭ്രമ - വിനിയോഗം, പരിഹാരം എന്നിവ ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾവിവിധ ജില്ലകളിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.നാഷണൽ ഹൈഡ്രോജി പ്രൊജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി ജലവിതാന നിരീക്ഷണ വിശകലന പഠനങ്ങൾ നടത്തുകയും സ്ഥൂലമായ ഭ്രമ വികസനം ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള വാട്ടർ ബജറ്റിംഗ് സിസ്റ്റം നടപ്പിലാക്കാനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു.</p>
(ബി)	<p>ജല ഉപയോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിനായി സ്പ്രിംഗ് ജലസേചനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുമോ;</p>	<p>(ബി) സ്പ്രിംഗ്, ഡ്രിപ്പ് തുടങ്ങിയ മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതു വഴി ജല ഉപയോഗകാര്യക്ഷമത 85-90 ശതമാനം വരെ വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും എന്നതിലുപരി ഉത്പാദനവർദ്ധനവും നേടാൻ സാധിക്കും. ഇക്കാര്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് ഡ്രിപ്പ് ഇറിഗേഷൻ പോലെയുള്ള വിവിധപദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുണ്ട്.</p> <p>ജലഉപഭോഗം പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സൂക്ഷ്മ ജലസേചന സംവിധാനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ തയ്യാറായ നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളിൽ സൂക്ഷ്മ ജലസേചനം വഴി ജലഉപഭോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.</p>
(സി)	<p>സംസ്ഥാനത്തെ ജല ലഭ്യത, ഉപയോഗം, ഭാവിയിലെ ആവശ്യകത എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി ജല ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടോ; വിശദാംശം വ്യക്തമാക്കുമോ?</p>	<p>(സി) ഉണ്ട്.ജലവിഭവ മാനേജ്മെന്റിന്റെ പ്രധാന ഘടങ്ങളിലൊന്നാണ് വാട്ടർ ബജറ്റിംഗ്. സുസ്ഥിര ജലവിഭവ ലഭ്യത, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, പൊതുജലസുരക്ഷ, ജല ഉപയോഗകാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് ജല ബജറ്റിംഗ് സഹായകരമാണ്. ജല ബജറ്റിംഗ് രണ്ടു ഘടകങ്ങളാണുള്ളത്. (i) നിക്ഷേപം (input) (ii) ഉത്പന്നം (output). ഇതിൽ മഴവെള്ളം, ജലസേചനം, ഭൂജലം എന്നിവ നിക്ഷേപവും ബാഷ്പീകരണം (സസ്യങ്ങൾ മുഖേനയും മണ്ണിൽ നിന്നും), ഉപരിതല</p>

		<p>ഉത്പന്നങ്ങളുടെ (output) ഭാഗത്തു വരുന്നവയാണ്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ 'ജലസമൃദ്ധി'-യുടെ ഭാഗമായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല നീർത്തടപ്പാനുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അടുത്തഘട്ടമായി ജലബജറ്റിംഗ് പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുണ്ട്. ആദ്യ ഘട്ടമെന്ന നിലയിൽ കോട്ടയം ജില്ലയിലെ അഞ്ച് ബ്ലോക്കുകളിൽ ജലബജറ്റിംഗ് പൂർത്തിയായിവരുന്നു.</p> <p>ഓരോ പ്രദേശത്തേയും ജലലഭ്യത പരിഗണിച്ച് ജലലഭ്യത കുറഞ്ഞ സ്ഥലത്തേക്ക് അധികജലം ലഭ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ജലം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ഇതിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയും. കൃഷി ആവശ്യത്തിനായി സൂക്ഷ്മജലസേചന പരിപാടികളിലൂടെ ജലഉപയോഗം പരിമിതപ്പെടുത്തുക, ജലദൗർലഭ്യമുള്ള ഇടങ്ങളിൽ ജലഉപഭോഗം കുറഞ്ഞ കൃഷിരീതികളും വിളകളും പരിഗണിക്കുക എന്നിവയൊക്കെ ഇതിന്റെ ഭാഗമായി നടത്താവുന്നതാണ്.</p>
--	--	--

 സെക്ഷൻ ഓഫീസർ